

Ismerd meg a természettudományok világát!

I. forduló - *Megoldás*

Visszaküldési határidő: 2013. október 31.

Visszaküldési cím: labor@nlg.httpe.hu

Név: .....

Iskola: .....

Elérhető pontszám: 62 pont

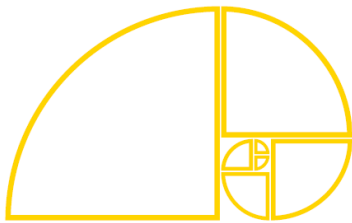

Mennyit érnek az állatok? (15 pont)

a) Helyettesítsd az állatok képét 1-1 számmal, hogy azokat összeadva a sorok, illetve az oszlopok végén látható összeget kapd! A számértéket írd be a lenti táblázatba!

				40
				
				45
				38

28

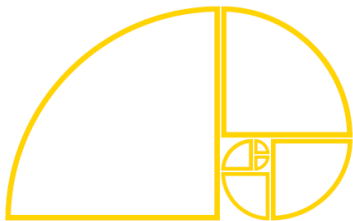
Mennyit érnek az állatok?

b) Mennyi a fenti állatoknak a Vörös Könyvben meghatározott értéke?

	a) Számérték	b) Vörös Könyv
	8	Nem védett, eszmei értéke nincs
	5	Nem védett, eszmei értéke nincs
	10	Nem védett, eszmei értéke nincs
	17	Nem védett, eszmei értéke nincs

Oldd meg az alábbi rejtvényeket!

Változó testhőmérsékletű gerinces. A vízben jól úszik, a szárazföldön kigyózó mozgással halad előre.	KILÓIZÍVS	vízisikló
A hazai vizek közelében gyakran áttelelnek, de kemény télben sok elpusztul közülük.	.Ö.Ö..IA	bölömbika
Hazánk és a Kőrös-Maros NP legveszélyeztetettebb növényritkasága.	REÉDILY RÉHCSI	erdélyi hérics

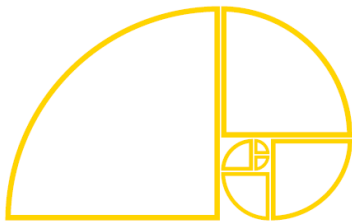

(15 pont)

Keress 15 fizikával kapcsolatos fogalmat a betűhalmazban! A fogalmakat balról-jobbra, jobbról-balra, fentről-lefelé, lentől-felfelé és átlósan találod, egy betű több fogalom része is lehet.

A	S	F	A	E	É	G	S	C	H
B	Á	O	L	G	L	E	J	T	Ő
O	M	R	T	Y	B	F	R	P	R
E	O	R	C	E	B	A	A	M	A
N	Y	Á	S	N	R	K	C	Á	K
E	N	S	A	S	O	Ü	I	G	Ő
R	É	H	V	Ú	W	A	L	N	R
G	K	Ő	A	L	N	Ő	R	E	E
I	E	P	R	Y	U	H	V	S	T
A	O	M	E	R	Ü	L	É	S	D

1. erőkar
2. terület
3. mágnes
4. Brown
5. sebesség
6. erő
7. egyensúly
8. energia
9. hő
10. forráshő
11. lejtő
12. ék

13.merülés

14.nyomás

15.csavar

(10 pont)

Az alábbi feladatok a földrajzi fókálózáttal kapcsolatosak. Válaszolj a kérdésekre!

a) Mi a leghosszabb szélességi kör neve? **Egyenlítő**

b) Hogyan nevezik másként a hosszúsági kört?

délkör vagy **meridián**

c) Hány szélességi foknyi távolságra van egymástól az Északi-sark és az é.sz. 47°-án elhelyezkedő város? **43 °**

A számítást itt végezd el!

Az Északi-sark a 90 °

90-47=43

d) Melyik földrajzi hosszúsági kör jelöli ugyanazokat a helyeket, mint a ny.h.180°?

Jelöld az egyetlen helyes válasz betűjelét!

A) k.h. 90°

B) ny.h 360°

C) k.h. 180°

E) 0° hosszúsági kör

e) Mennyi a helyi időkülönbsége a k.h. 15° és a ny.h. 12° között? Végezd el a számítást!

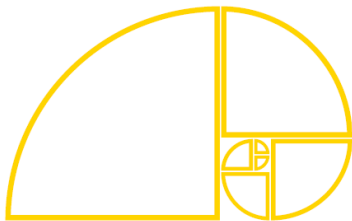
A számítást itt végezd el!

15+12=27 °

1 ° -- 4 perc

27x4=108 perc

Időkülönbség: **108** perc

(22 pont)

Nemcsak egy laboratóriumban, hanem a háztartásban is sok veszélyes anyagot használunk, ilyenek például a tisztítószer, rovarirtószer, festékek. A veszélyes anyagokat tartalmazó dobozok, üvegek címkéjén a gyártó cég feltünteti, hogy a felhasznált anyagok mely veszélyességi osztályokba tartoznak.

Néhány veszélyjelet rajzoltunk le. Írd a jelek alá, hogy melyik, mire figyelmeztet!

Baleseti figyelmeztetés

korrozív, maró

tűzveszélyes

veszélyes a környezetre

gyengén mérgező, irritatív

erősen mérgező

Veszélyt jelző új pictogramok

korrozív, maró

tűzveszélyes

veszélyes a környezetre

gyengén mérgező

erősen mérgező

A vegyszerek csomagolásán gyakran betűk és számok is találhatók.

Nézz utána, hogy mik ezek az ún. R mondatok és S mondatok!

R mondat: Az R jelzés a risk= kockázat szóból származik, a felhasználás során várható veszélyeket, kockázatokat jelenti. Minden szám egy-egy mondatnak felel meg.

S mondat: Az S jelzés az angol safety=biztonság szóból ered, a veszélyes anyagok felhasználása során követendő biztonsági tanácsokat jelez. Itt is minden szám egy-egy mondatot jelent.

Gyűjts a környezetedben legalább 5 olyan anyagot, amelyen veszélyjelek, R mondatok és S mondatok vannak!

Írd le a veszélyes anyagok nevét, a veszélyjelének jelentését, valamint a hozzá tartozó R mondatok, illetve S mondatok közül egy-egynek a jelentését!

P1: COBRA SUPER rovarirtó : - tűzveszélyes, veszélyes a környezetre

R 12: Rendkívül gyúlékony.

R 22: Lenyelve ártalmas.

R 50: Nagyon mérgező a vízi szervezetekre.

R 53: A vízi környezetben hosszantartó károsodást okoz.

S 23: A keletkező permetet nem szabad belélegezni.

S 29: Csatornába engedni nem szabad.

S 46: Lenyelése esetén azonnal orvoshoz kell fordulni, az edényt/ csomagolóburkolatot és a címkét az orvosnak meg kell mutatni.